

คนข้ามแดน: ชีวิตและชุมชนของขอทานเขมรในกรุงเทพมหานคร

เสาวลักษณ์ วรรณ

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เมษายน 2548

ISBN 974-9884-74-4

คนข้ามแดน: ชีวิตและชุมชนของขอทานเขมรในกรุงเทพมหานคร

เสาวลักษณ์ วรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เมษายน 2548

ISBN 974-9884-74-4

คนข้ามแดน: ชีวิตและชุมชนของขอทานเขมรในกรุงเทพมหานคร

เสาวลักษณ์ วราญ

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

.....
รองศาสตราจารย์ เศกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ

กรรมการ

.....
รองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ ญาณสาร

กรรมการ

.....
นายวสันต์ ณ ถลาง

18 เมษายน 2548

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

ช่วงเวลายาวนานของการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ นอกจากจะทำให้ได้เรื่องราวผ่านถ้อยคำที่ เรียงร้อยอยู่บนแผ่นกระดาษแล้ว เบื้องหลังงานเขียนยังมีมิตรภาพ น้ำใจ ความช่วยเหลือจากผู้คน มากมายรายรอบ ที่หากขาดพวกเขาคงทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ไม่สามารถสำเร็จลงได้

ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ เศรษฐิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ และรองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ ญาณสาร เป็นอย่างสูงที่กรุณาเป็นประธานและกรรมการวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำ แก้ไข ข้อบกพร่อง และเพิ่มเติมข้อคิดต่างๆ ที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบพระคุณ คุณวสันต์ ณ ถลาง ผู้ปกครองสถานแรกรับคนไร้ที่พึ่งสันมหาพน อำเภอมะ แดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างสูงที่กรุณาตรวจทาน ให้คำแนะนำ และช่วยเป็นกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

รองศาสตราจารย์ ดร. โกสุมภ์ สายจันทร์ “อาจารย์แม่” แสนใจดีของลูกๆ ชาวมหาวิทยาลัยฯ ผู้ให้การเอาใจใส่ ดูแลพวกเราเสมือนเป็นลูกคนหนึ่ง จัดงานเลี้ยงให้ทุกคนอิ่มท้องในทุกๆ เทศกาล

ช่วงเวลากว่า 5 ปีของการเป็นนักศึกษาปริญญาโท และลงท้ายด้วยวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ยังทำให้ผู้ศึกษาได้พบความหมายของคำว่า “เพื่อน” ที่ผูกร้อยพวกเราอย่างเรียบง่ายด้วย “มิตรภาพและ น้ำใจ” ให้ความแตกต่างและหลากหลายระหว่างเรารวมเข้าไว้ด้วยกัน หม่อม หึง ทัดจั่ง และบอย น้อยๆ ที่แสนดีและน่ารักของพี่ คอยไต่ถาม และให้กำลังใจ บี สติวปิดคิวปิดผู้ส่งเสียงผ่านโทรศัพท์ มาหาอยู่เสมอ ริน ผู้ให้คำแนะนำต่างๆ ในการเขียน และช่วยอ่าน หนา ขอบคุณมากสำหรับแผนที่ สวยๆ ที่ส่งมาให้ ขวัญ ถ้าพี่ไม่มีขวัญพี่คงไม่ได้สอบโครงร่างฯ พี่ต้น พี่ปุก ที่ช่วยเป็นเพื่อนนั่งรถไป เทียวรัฐประเศด้วยกัน เม และนัท เพื่อนที่แสนดีที่อยู่ร่วมทุกข์ ร่วมสุขในทุกๆ ช่วงเวลาของความเหนื่อยยาก รับฟังปัญหาความสับสนที่เกิดขึ้นในใจของเรา และช่วยจนวันสุดท้ายของการ ทำงาน ในที่สุดก็ถึงส่งเราให้สามารถไป “ยืนข้างกันในวันรับปริญญา” เราขอบพระทัยของ เม มากนะ

พ่อ และแม่ ที่ถึงแม้จะไม่ค่อยเข้าใจว่าลูกคนเดียวของพวกเขา กำลังทำอะไร หรือจะทำอะไรกับชีวิตตัวเองบ้าง แต่ก็คอยไต่ถาม และช่วยเหลืออยู่ไม่เคยห่าง แม้จะมีปัญหาหากันบ้างแต่ผ่านพ้นมากันได้

นอกจากนี้ ต้องขอขอบพระคุณ “แม็คล” แม่คนที่สอง ที่คอยถามไถ่ ให้กำลังใจ รับฟัง ปัญหาทั้งที่มีสาระและไม่มีสาระ ผู้ซึ่งพร้อมจะให้ความช่วยเหลือลูกอ้วนคนนี้ในทุกๆ เรื่อง รวมถึง ป๊าๆ น๊าๆ ทุกคนที่ “บ้านหัวลำโพง”

เปิ้ล และออม ผู้ที่เป็นทั้งเพื่อน พี่ และน้อง อาจจะทะเลาะกัน โกรธกัน ดิกัน สลับ สับเปลี่ยนอยู่อย่างนี้มาตลอดเวลาที่อยู่ด้วยกัน แต่ก็ทำให้ชีวิตนี้มีความหมายมากขึ้น และไม่เหงา ไม่ ว่าพวกเราจะอยู่ในสถานภาพใดก็ตาม เรารู้แต่เพียงว่านี่คือ “ความรัก” “ความหวังดี” และ “ความจริงใจ” ที่มีให้แก่เรา

ตลอดช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลต้องขอบพระคุณ พี่สัญญา ที่ช่วยสื่อสารกับเด็กๆ เขมร คุณลุง บุรีที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือด้วยดี เพราะถ้าคุณลุงไม่ช่วยหลานคนนี้ ก็ไม่รู้ว่าจะสถานกักกัน กอง ตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งเป็นจุดพักแรมสุดท้ายของผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย มีสภาพเป็นอย่างไร

การทำงานภาคสนามทำให้ผู้วิจัยได้พบกับผู้คนมากมาย ทั้งนายตำรวจ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และเอกชนทุกคนที่ทำงานเพื่อประเทศชาติของเรา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือบุคคลผู้ด้อยโอกาส ในสังคมที่นับวันจะมีมากขึ้น แม้บางคนจะมองว่ามันเป็นงาน เป็นหน้าที่ แต่โดยภาพรวมแล้วมัน เป็น “น้ำใจ” ที่เพื่อนมนุษย์มีให้แก่กัน ซึ่งทุกวันนี้เหลือน้อยเต็มที

และที่ขาดไม่ได้คือ “ขอทานเขมร” ทุกคน ที่เป็นเจ้าของเรื่องราวในวิทยานิพนธ์นี้ หวังว่า พวกเขาเหล่านั้นจะมีชีวิตที่หลุดพ้นจากวงจรชีวิตที่เป็นเสมือนชายขอบของสังคม และมีชีวิตใหม่ที่ดีกว่าใน บ้านเกิดเมืองนอนของตนเองสักที

เสาวลักษณ์ วราญ